

El suïcidi del polític*

“El político, ese parásito”. La frase en negreta és el títol d’un article de **Guillermo J. Fadanelli** publicat l’any 1998. En aquest article el seu autor suggereix que, el que avui en dia malentenem com polítics, resultarien innecessaris en una comunitat d’homes menys estúpids. Els polítics existeixen aprofitant-se de les fissures que hi ha dins de l’organització social, habiten a l’interior d’aquestes esquerdes. Així, que l’existència dels polítics és una mostra patent de la renúncia dels ciutadans a fer allò que els correspon com a membres de la comunitat. En una altra consideració, exposa que, portant a l’extrem la idea d’**Aristòtil** que el millor govern és aquell que s’exerceix sobre millors governats, entén que el govern perfecte és el que desapareix quan els governats han assolit el grau més alt de convivència i organització: el polític perfecte és aquell que, degut a la magnífica relació dels seus ciutadans, es suïcida. Fins aquí el resum a grans trets d’algunes reflexions que apareixen en l’esmentat article. Coses del Fadanelli. Exageracions. Però...

En primer lloc, cal aclarir que es refereix al concepte de polític professional que tots hem contribuït a construir i acceptar. I que ara patim a les costelles.

Allò que m’ha fet tornar sobre l’article citat cinc anys més tard, han estat les lamentables declaracions que arran de les recents mobilitzacions ciutadanes han fet alguns d’aquests malanomenats polítics d’ofici, autèntics dinosaures que porten anys i panys xuclant el moll de l’os dels ciutadans. La construcció de la política com un ofici, gairebé com un ordre sacramental dels que imprimeixen caràcter, és la causa del seu desprestigi i, encara més greu, de la seva creixent inoperància social. El poder no sempre envileix ni fabrica homes malvats, però sempre, sempre, deforma la realitat de qui l’exerceix. Sovint es practica el poder amb tics ancestrals, gestos mil·lenaris que neixen del cor feble de l’home. Però vet-ho aquí que es retorna a la democràcia com a sistema de govern i això, combinat amb certs drets i principis fonamentals que prou han costat d’assolir als ciutadans, fa que dissimular o amagar aquests tics sigui cada cop més difícil. Així, podem entendre que **és precisament un èxit polític el desprestigi de la classe política**. El sistema funciona: els ciutadans tenen un millor i lliure accés a l’educació, a llibres i pensaments que els permeten desenvolupar-se i, és inevitable,

cada cop som tots més conscients del nostres drets i de les nostres llibertats. I allò més important, el que realment preocupa als polítics, és quan decidim d'utilitzar-ho. L'avantatge, o el problema, depèn de qui s'ho miri, és que **quan els ciutadans tenim prou clar el que és una roda de molí, es fa molt complicat enredar-nos a l'hora de combregar**. Tot plegat ens adreça als canvis actuals, que tenen com a fonament principal l'idea que tothom forma part de la comunitat de la mateixa manera i sense graus ni excepcions. Poc a poc, es va superant el concepte de polític professional com el pastor necessari de la societat, com algú que sap allò que millor ens convé i hi treballa perquè la cosa rutlli en entorns i amb engranatges que se'ns escapen i no entenem. Un parell d'exemples: la resposta d'un alt governant de la Generalitat a la gent de les **Terres de l'Ebre**: entenien la seva posició i se'n feia càrrec, però és que es tractava d'una *qüestió d'alta política* (?!). L'altre, les declaracions de l'incombustible President de la **Xunta de Galícia**, dient que cadascú fes allò que li pertoca i deixés la política pels polítics. Així els estudiants a estudiar, els metges a operar, els paletes a aixecar parets i els polítics, ells, a governar-nos a tots. Quan **política és una cosa que es fa, mai una cosa que s'és**.

Els símptomes són més evidents a cada passa: Els ciutadans han adquirit consciència del divorci entre els seus representants i la realitat social. Així, aquest pobrets pesats que només caldria que votessin cada quatre anys per donar un bany de legitimitat als beneïts dirigents de les masses, han començat a dir la seva i a demanar veu i vot de manera quotidiana i sense traumes. La ciutadania no demana un espai propi i diferent, un àmbit d'opinió pública, sinó que reclama determinades porcions de l'espai de govern, fins ara monopolitzades pels membres dels partits. S'equivoquen i caurien en un greu error els representants polítics a l'oposició en pensar que les mobilitzacions ciutadanes responen únicament a la disconformitat amb els governs actuals: és una exigència general molt més profunda i també en bona part contra la mateixa oposició: l'exigència d'una nova manera de fer política.

Així tornem a l'inici: es demana una classe política responsable, és a dir, prou clara i que posi a l'abast dels ciutadans la llavor del seu suïcidi (polític, s'entén). Un polític responsable, en definitiva, anirà amputant parcel·les del seu poder per deixar-lo exercir a la comunitat, i serà feliç de contribuir a una societat més participativa i, per tant, més

democràtica. Una vegada desposseït de la llosa d'un poder que el devorava pels instruments que ell mateix ha creat, el representant es podrà dedicar a copsar, coordinar i gestionar veritablement la voluntat popular d'acord amb els seus pressupostos i la seva capacitat. Tot això, és clar, no deixen de ser pensaments teòrics que es mouen en el món de la utopia amb alguna base real, com era en el seu moment el vot de les dones, la igualtat de drets i l'abolició de l'esclavitud, per posar tres exemples. Però en el cas que es vulguin aplicar, un poble com el nostre és un escenari ben pràctic ja que, per començar i afortunadament, els nostres representants s'allunyen de la imatge del polític professional esmentada i conserven encara més o menys intacte la seva condició de ciutadans integrats en la comunitat.

És diu que el **General Franco** aconsellava als seus ministres que fessin com ell i no es fiquessin en política. Avui la ciutadania, l'opinió pública que es manifesta i mobilitza, que col·labora amb agrupacions i ONGs en àmbits que els governants tenen abandonats, les persones que, amb independència del seu ofici, pretenen un poble i un món millor, s'estan ficant en política. Cada cop més.

I això, **Sr. Fraga**, li ve gran i se li escapa. No ho entén ni vostè ni ningú de qualsevol partit polític que pensi com vostè, tingui l'edat que tingui.

Calen ciutadans amb la cintura més àgil que ho vegin venir i actuïn en conseqüència.

Salvador Mestre Gispert

Riudoms i març de 2003

---

* Publicat a **L'Om, Revista de Riudoms**